

СРБИЈА ПРЕД ГОЛЕМ НИКОЛИЌ ИЛИ

По завршувањето на првиот круг на претседателските избори во Србија очекувано победа однесе кандидатот на Радикалната партија, ултранационалистот Томислав Николиќ (освои повеќе од 39 отсто од гласовите), кој заедно со актуелниот претседател Борис Тадиќ (освои околу 35 отсто од гласовите), ќе ги одмерува силите во вториот круг на гласањето на 3 февруари. Кај северниот сосед и натаму останува најважната дилема за трасирање на натамошната ориентација на државата по симнувањето од власт на режимот на Слободан Милошевиќ. Имено, во оваа држава, која со сите сили се бори против форсираното решение на Западот за иднината на покраината Косово, за што добива поддршка од Руската Федерација, во последно време сè поинтензивно и од Народна Република Кина, и натаму се кршат копјата околу нејзината надворешно-политичка ориентација.

Ваквиот резултат не беше изненадување за никој, особено за присутните претставници на меѓународната заедница кои беа затекнати со исклучително големиот одзив на избирачите, што не беше карактеристика на претходните српски изборни одмерувања, како и со мирното одвивање на гласањето, без инциденти и неправилности.

Пишува: Драги ИВАНОВСКИ

За победата на кандидатот на радикалите, Томислав Николиќ, во првиот круг на претседателските избори во Србија придонесе и многу добрата предизборна кампања, во која му помогнала и американска агенција, при што се користеше значително поблага реторика, која имаше цел да го доближи до поширок круг гласачи, на кои веќе им здодеала баналната реторика на основачот на Радикалната партија, Воислав Шешел, кој се наоѓа во Хашкиот трибунал каде му се суди за обвиненија за дела кои биле направени во време на крвавото распаѓање на поранешна Југославија. Во оваа смисла, Николиќ ја

исклучи војната како одговор на Србија во случај на еднострано прогласување на независноста на Косово, не пројавуваше жестоки ставови во однос на членството во НАТО и во Европската унија. Ултранационалистот Томислав Николиќ, како што го оценуваат на Запад, притоа изјави несогласување со прозападните српски политичари, истакнувајќи дека опцијата, која истовремено заговара влегување на Србија во Алијансата и економска соработка со Русија, едноставно била невозможна. Притоа Николиќ рече дека тој не се залага за тоа Србија да биде руска провинција ниту, пак, да биде европска колонија.

ИЗБОРИТЕ ВО СЕНКА НА КОСОВО

Николиќ истакна дека цел свој живот тој се бори за слободна и независна Србија и по повод изразената неутралност на државата во однос на нејзиното евентуално зачленување во НАТО, што неодамна беше утврдена и со донесувањето соодветна резолуција во српскиот Парламент, коментирајќи со следните зборови: "Едноставно е невозможно да се потпишуваат договори со некоја таму гарда од Охајо, која умее добро да ги лупи змиите и да јаде со претседателот на републиката, а истовремено да се зборува за воена неутралност"!

Од своја страна, пак, актуелниот претседател Борис Тадиќ, кој беше кандидат на Демократската партија, изјави дека кај српските политичари нема разлики во ставовите во однос на судбината на Косово. Тој рече дека европскиот пат на Србија и косовскиот проблем претставуваат две одделни прашања иако некои политичари се обидуваат да ги заменат тезите.

"Се создава впечаток дека ние не ја сакаме европската Мисија на Косово и Метохија. Не се работи за тоа дека нам ни е битно дали словачки или шпански војници ќе се наоѓаат таму под команда на КФОР или на некој европски командант. Се работи за тоа да не се повреди европското право", изјави Тадиќ.

Оваа негова изјава, исто така, значи значајно ублажување на неговите претходни ставови за неприфатливоста на идејата на западните сојузници за испраќање на Мисија на ЕУ на Косово, која ќе ги замени УНМИК и КФОР, без претходна согласност на Советот за безбедност на ООН. Без оглед на својата прозападна ориентација, Борис Тадиќ

СТАРИ КОНКУРЕНТИ СО

не го заборава најважниот стратегиски сојузник на Белград, кој се заканува со користење на правото на вето против примената на планот на финскиот дипломат Марти Ахтисари за независност на Косово. Исто така, и Тадиќ твреше дека прашањата за статусот на Косово и европската ориентација на Србија се две одделни прашања и дека тој не прифаќа никакви условувања од типот на она што неодамна го изрази Брисел, а тоа беше овозможување брза интеграција на Србија во ЕУ за сметка на прифаќањето на Косово како независна држава.

ОДНОСИТЕ СО РУСИЈА И ЕКОНОМСКАТА СОРАБОТКА

Одмерувањето на силите на претседателските избори во Србија се одржуваше во период кога актуелната власт требаше да се изјасни за понудата на Москва за купување на нафтената индустрија на Србија за 600 милиони до-

А ДИЛЕМА: ТАДИЌ?

ГОЛЕМИ АМБИЦИИ

лари, како и за проектот за изградба на транзитен гасовод, кој ќе поминува низ територијата на Србија и резервоар за рускиот гас кој би бил изграден во Банатски двор во Војводина, што беше критикувано од одделни коалициони партнери на Владата на Воислав Коштуница поради ниската понудена цена и малиот капацитет на резервоарот за гас. Донесувањето на конечната одлука на Владата ќе следи по новите интензивни преговори со руската страна.

Одделни коалициони партнери во актуелната влада на Коштуница смета дека влегувањето во поголем аранжман со Русија би можело да го одложи побрзото влегување на Србија во НАТО и во Европската унија, додека други, пак, сметаат дека Москва на таков начин сака да ја цементира својата несомнена поддршка на Србија во поглед на идниот статус на Косово и решавањето на прашањето во Советот за безбедност, односно дека сака да обезбеди уште една можност за извоз на рускиот гас и нафта кон Европа во жестоката конкуренција со другите планови за изградба на нафтоводи и гасоводи под доминација на Запад. Меѓутоа, се чини дека по

посетата на рускиот претседател Владимир Путин на Бугарија, каде беа потпишани низа договори за економска соработка, за изградба на нова бугарска нуклеарна централа во Белене со кредити од руските банки, како и за нафтоводот Бургас - Александрополис заедно со Грција, веќе се поставени основите за подлабок продор на Русија на Балканот, кој реално треба да се очекува дека ќе продолжи и кон Србија. На таков начин, потпишувањето на договорот за продажба на нафтената индустрија на Србија на Русите и изградбата на гасовод и нафтовод е само прашање на време. Дали сè тоа ќе има влијание и врз натамошниот развој на ситуацијата околу иднината на Косово ќе покажат најновите потези на западната алијанса, која во последно време не може да го постигне очекуваниот консензус во НАТО и во ЕУ во поглед на косовската независност. Меѓутоа, во Србија отворено се кокетира со натамошните чекори на српската надворешно-политичка ориентација, така што државниот секретар во српското Министерство за Косово и Метохија, Душан Пророковиќ, смета дека доколку Запад еднострано ја признае независноста на Косово неговата држава едноставно би побарала нови партнери меѓу државите кои го почитуваат нејзиниот територијален интегритет, бидејќи актот на признавање на Косово би бил "груба повреда на територијалниот интегритет на Србија". Тој смета дека и евентуалното прогласување независност на Косово не би водело никаде бидејќи тој ентитет не би бил признат од ООН како посебна држава поради руското право на вето.

НЕИЗВЕСНОСТА ПРОДОЛЖУВА И ДО ВТОРИОТ КРУГ

Веднаш по објавувањето на резултатите од првиот круг на претседателските избори во Белград почнаа kalkulациите околу конечниот победник на 3 февруари, кога Борис Тадиќ и Томислав Николиќ својата победа ќе ја обезбедат доколку успеат да ги пренасочат гласовите на избирачите кои гласаа за другите

кандидати. Некои сметаат дека поддршката на премиерот Воислав Коштуница и неговата партија, чиј кандидат беше Велимир Илиќ, кој освои 7,45 отсто од гласовите, би можела да го реши победникот во вториот круг, но други сметаат дека само 75 отсто од гласовите на Велимир Илиќ би можеле да бидат пренасочени во корист на Борис Тадиќ. Не треба да се забораваат и гласовите кои ги доби кандидатот на Социјалистичката партија на Србија, Милутин Мркоњиќ, на кои оправдано се надева и Томислав Николиќ, чија партија беше во тесни врски со Слободан Милошевиќ.

Но, тука се и гласовите кои ги доби Чедомир Јовановиќ (5,41 отсто) како лидер на Либерално-демократската партија, кој беше мошне близок со убиениот српски премиер Зоран Ѓинѓиќ кој, исто така, претставува дел од партиите со изразена прозападна ориентација. Во сè тоа влијаат и потезите на одделни меѓународни институции, како што беше, на пример, и информацијата за почнување преговори меѓу Белград и Брисел за целосна либерализација на визниот режим меѓу Србија и Европската унија и други моменти. Во сè тоа би можеле да го вметнеме и евентуалното потпишување на договорот за продажба на нафтената индустрија на Србија на Русите што, исто така, ќе има големо влијание врз определеноста на гласачкото тело.

И на крај би можеле да оцениме дека е многу тешко да се повтори автоматизмот од последните претседателски избори во Србија, кога победи актуелниот претседател Борис Тадиќ, иако во првиот круг го освои второто место зад Томислав Николиќ. Дилемите дали Србија ќе оди кон европската интеграција не ги доведуваат во прашање ниту тврдите радикали на Николиќ ниту, пак, Борис Тадиќ и неговата прозападна коалиција можат да се одделат од создадените стратегиски врски и партнерство со Руската Федерација.

Со еден збор, Србија не е иста како во претходниот период и таа својот натамошен пат ќе го бара на 3 февруари на демократски начин, со фер и легитимни избори, како што беа и оние на 20 јануари.

Со цел да му се помогне на Домот за доенчиња во Битола и да им се овозможат подобри услови на бебињата и на малите деца без родители, Здружението на децата без родители од детските домови на РМ - Скопје во соработка со Домот за доенчиња во Битола, организира хуманитарна акција за собирање средства, со кои ќе се обезбедат нови наместо дотраените креветчиња, душечкиња, постелнина, перници, кебенца, теписони, туш батерии, мали кади, бојлери, индустриски машини за перење и сушење алишта и фротирки.

Донациите можат да се уплатат на една од жиро-сметките на Здружението на децата без родители:

Комерцијална банка АД Скопје

ж-сметка - 300000002382356

Инвест банка

на ж-сметка - 250000000103222

Број за донации со едно јавување донирате по 100 денари на фондациите

Т-Мобиле и Космофон броеви 070/075-143-123